

A 7. Hålltorp Stora

Klicka på bilden för att se den större! Flygfoto skänkt av Leif Crona, godkänt för publicering av Försvarsstabens, augusti 2014

Vill du ladda ner en redigerad version av [A. 7 Hålltorp Stora](#) som Word-fil för personligt bruk är det bara att klicka på filen nedan - enkel att skriva ut! Tänk bara på copyright och publiceringsrättigheter!!

[A 7 Hålltorp Stora .docx](#) 4.5 MB

Hålltorp Stora Nr 1

Stora Hålltorp inritat på 1960 års karta

Ur ortsnamnsregistret för Hålltorp:

Hålltorp, namn på två gårdar 1 1/4 mantal tillsammans i Skarke socken, Valle härad.

Två jordbruk; Nr 1: Hålltorp Stora, 3/4 mantal och Nr 2. Hålltorp Lilla, 1/2 mantal, men bara ett jordbruk är numera bebyggt med senaste bostad uppförd i slutet av 1800-talet.

Stora Hålltorp lyder under Lilla Hålltorp, som har bebyggelsen med bostäder och ekonomihus.

Läge vid äldsta landsvägen över Billingen. En liten lid, Hålltorpsliden, landsvägslid och marklid, finns vid bebyggelsen. Hållsdammen med en f d kvarn (flera för övrigt) i Hålltorpabäcken. Hålltorpa kvarn, Bille kvarn eller Hospitalskvarnen vid Bäckå (Munkabäcken m fl namn). "Håll-torpet" har funnits som torp. I jordaboken 1651 skrevs namnet "Holltorph".

Vägen mellan Lilla Hålltorp och Stora Hålltorp gick då något längre västerut - inritad med brunt (KF) - men passerade Lilla Hålltorps brygghus på östra sidan mot gårdshuset.

Olika namnformer:

I jordeböckerna kallades gården även 1566 för Hultetorp, år 1750 Håltetorp, 1725 skrev man Håletorp eller Hålltorp och fr o m 1795 enbart den nuvarande namnformen.

Kallas i dagligt tal endast Hålltorp.

I **Mantalslängden** hittar man 1663 Lars Hansson i Hultorp samt 1666 Lars i Hålltorp och en Bengt Fijskare på Holtorp (Ur avskrift av Verna Andersson, Ljungsgård, 2013)

Ur specialjordeboken 1825;

"Reducerat Militie Hemman emellan 1632 och 1659 med 1682 års ränta ifrån Grefwen M. G. de la Gardie Donation, har varit helt hemman, men år 1691 med Militie Commision 1/4 förmedlat i act efter Ransakning. Cavalleri Nr 5 af Gudhems Compagni."

"Köpt till Skatte av **Olof Johansson** för "58 riksdaler 40 skilling specie efter Kammarkollegi Salu Bref den 10 september 1792".

aserat på tidiga kartor borde en inritning (KF) av Stora Hålltorps tre bostadshus (1779) på 1960 års karta kunnat se ut så här.

Stora Hålltorp låg på den svaga kulle som nuvarande väg till Redsvenstorp passerar. Bild tagen från Redsvenstorp med bron över bäcken och kullen i bakgrunden innan man når riksväg 49 och fortsättning av väg mot Hålltorp (Lilla) med dess allé. Foto Kent Friman, 2013-nov., copyright

KLICKBARA RUBRIKER PÅ DENNA SIDA

(Du kan alltså klicka på rubriken och hamna vid texten för den på denna sidan!)

- [Stora Hålltorp inritat på 1960 års karta](#)
- [Karta 1877 - Stora Hålltorp avvecklat som boende](#)
- [Stora Hålltorp söder om dagens riksväg 49](#)
- [Kartan speglar 1700-talets slut - militär karta handritad från 1801](#)
- [Stora & Lilla Hålltorps ägor möta Kronoparken Billingen - karta 1756](#)
- [Rusthållet Stora Hålltorp karta 1758 - 3/4 mantal](#)
- [Stora Hålltorp tillkommande ägor - Skifte Kronoparken Billingeliderna](#)
- [Lantmätarens lilla akvarell 1794](#)
- [Ur specialjordeboken 1825 - Stora Hålltorp](#)
- [Stora Hålltorp - en kort historia](#)
- [Några notering kring Stora Hålltorp under 1700-talet](#)
- [Något om ägarna till Stora Hålltorp i slutet av 1700-talet](#)
- [En av Stora Hålltorps delägare - gifte sig Christina Wettergren Bagge](#)
- [Boende på Stora Hålltorp 1779](#)
- [Blandat ägande av Stora Hålltorp, Redsvenstorp, Lilla Hålltorp, Stenhammar och Sten](#)
- [Sista anteckning i Husförhörlängden om Stora Hålltorp separat, de sista boende på mangården](#)
- [Den siste separate ägaren Olof Jonsons sista namnteckning 1830](#)
- [Släkten Pettersson ägare och brukare i 4 generationer från 1844 - satsar på Lilla Hålltorp som plats för Hålltorps gemensamma byggnader](#)

Se vidare om Hålltorps historia under [A.6 Hålltorp Lilla - Hålltorp - klicka här!](#)

SAMMANFATTNING HÅLLTORP STORA

Två jordbruk; Nr 1: Hålltorp Stora, 3/4 mantal och Nr 2. Hålltorp Lilla, 1/2 mantal, men bara ett jordbruk är numera bebyggt med senaste bostad uppförd 1880-talet.

Jordeboken år 1564 upptar två klosterhemman som senare benämnes Stora och Lilla Hålltorp. Stora Hålltorp låg söder om nuvarande riksväg 49 mot Skövde från Varnhem räknat och byggnaderna försvann under andra delen av 1800-talet.

Stora Hålltorp lyder efter 1844 under Lilla Hålltorp, som har bebyggelsen med bostäder och ekonomihus.

I jordeböckerna kallades gården 1566 för Hålltorp. År 1651 skrevs namnet

"Holltorph". År 1750 Håltetorp. År 1725 skrev man Håletorp eller Hålltorp och fr o m 1795 enbart den nuvarande namnformen.

Karta 1779 med Stora Hålltorps dåvarande tre bostadshus några hundra meter väster om dagens Tre Bäckar. Klicka på bilden för att se den större!

I Mantalslängden hittar man 1663 Lars Hansson i Hultorp samt 1666 Lars i Hålltorp och en Bengt Fijskare på Holtorp.

På 1750-talet ägdes Stora Hålltorp bl a av tingsnotarie David Cohl och nämndemannen Jonas Andersson.

Hovrättskommissarie/tingsrättsnotarien David Cohl och hans familj:

David Cohl, född ca 1732, död 26/9 1772 i St Hålltorp, gift med Elisabet Billgren, född 9/2 1729 på St Hålltorp, död i lungsot 15/3 1792 i Kestad socken. Barn Johanna Magdalena, f. 1754 samt Margareta (Greta) Cohl, född 1756, St Hålltorp.

Anders Jonsson, son till Jonas Månsson i gården Uppsala, hade i sex år brukat Cohls andel i gården och valde nu att sluta med det 1765.

Rusthållet höll ryttaretorp, nuv. Stenslund, och ryttare för regementet, vilken också var torpdagsverkare gårdarna. Stora Hålltorp var också i grunden rusthållare av Pipare Bostället Redsvenstorp vid den här tiden, innan det drogs in som fanjunkarboställe till kronan 1830.

År 1778 ägdes Stora Hålltorp till en fjärdedel vardera av Olof Jonsson och Stina Wettergren, hennes son Sven Wettergren ägde 1/12-del. Dottern till David Cohl, Greta Cohl, Lilla Hålltorp, och sonen till Stina Wettergren, Sven Wettergren, Stora Hålltorp, bor här 1779.

Modern till Sven, änkan Stina Wettergren, en av ägarna till Stora Hålltorp, är 1779 skriven på granngården Stenhammar med några drängar och pigor och flyttar till Ulunda 1780 och tar med sig drängen. Där var hon född. Hon gifte sig nu en andra gång med en Herr Erik Bagge född i Todene 1749, 15/1 som flyttade in samma år från Ransberg och hon fick nu namnet Fru Christina Wettergren Bagge och var född på Ulunda 1739, 3/4.

Stora Hålltorp har nu ett anseeligt hushåll med (del)ägarfamilj samt två bondfamiljer skrivna på gården och ett rejält antal drängar och pigor samt någon inhyses.

Olof Jonsson köpte hela hemmanet i september 1792 av kronan för 58 dalet och 40 skilling specie.

1803 utbjöds genom länskungörelse Johannes Larssons 1/4-del av Stora Hålltorp, som tagits i mät för skuld. Auktion skulle hållas den 10 mars. Fastigheten ägde försvarlig åbyggnad, säger kungörelsen. Utsädet på gårdsandelen beräknades till 30 skäppor spannmål. Vid medelmåttig väderlek erhöles 30 stackar hö. Varmed 8 nötkreatur, 2 hästar och 6 får kunde vinterfödas.

Man kan av handlingar förstå att Olof Jonsson kom att köpa även den resterande delen av Stora Hålltorp och var så den som samlade ägandet av gården.

Från och med husförhörslängden 1836-1846 kom båda gårdarna Stora och Lilla Hålltorp under en och samma beteckning och ägare noteras från 1836 för båda gårdarna under det gemensamma namnet. Se avsnittet [A. 6 Hålltorp - Lilla Hålltorp](#) !

BOENDE PÅ STORA HÅLLTORP I HUSFÖRHÖRSLÄNGDER

Husförhörslängden 1779 skriver följande boende på Stora Holltorp:

Herr Sven Wettergren, född 1749 i Holmestad
Fru Greta Cohl, född 1756 på St Holltorp

Bonden Lars Jansson född i Broddetorp 1758 flyttade in 1786 från Broddetorp
Hustru Maria Andersdotter född 1760

Bonden Peter Olofsson född 1748 i Björsgården
Hustru Lisa Petersdotter född 1758 i Pickabacken

År 1785 bor det 13 personer inklusive barn på Stora Hålltorps huvudgård - fördelat på tre familjer i de tre bostadshusen. Förutom att bondefamij byts ut, så lever dessa kvar tills dess Olof Jonsson tar över gården.

Den sista boende på Stora Hålltorp enligt husförhörslängd:

Make Olof Jonson född i Falköping 1743 - samt deras stora hushåll! - död 1830
Hustrun Christina Palmdotter född i Warnhem 1777 - flyttar 1830 till Redsvenstorp

Olof Jonsson med hustru och ett stort hushåll är de sista som skrivs på Stora Hålltorp!

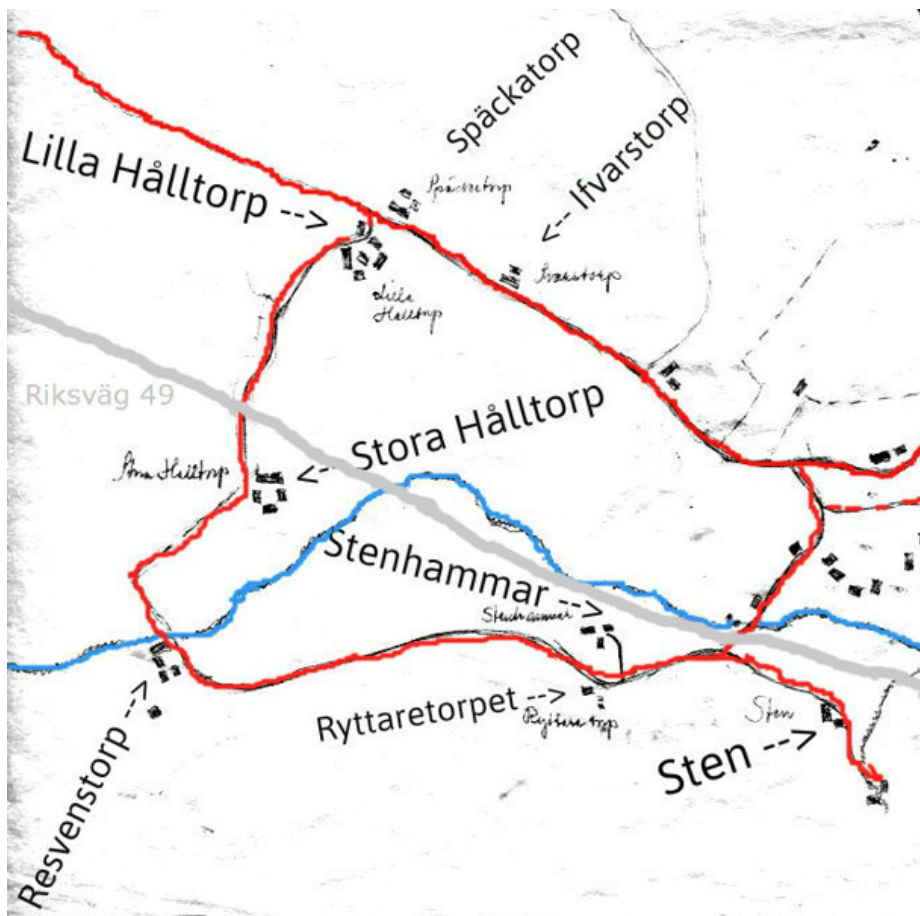
LÄS GÄRNA SIDAN NEDAN MED KARTOR OCH DJUPARE BESKRIVNING AV DE BOENDE!

Karta 1877 - Stora Hålltorp avvecklat som boende

Hålltorp 1877 - då finns bara Lilla Hålltorp med byggnader. Lägga märke till den enorma U-formade ladugården! Av Stora Hålltorps mangårdsbyggnader kan man bara se en liten svart byggnad kvar på tomten.

Stora Hålltorp söder om dagens riksväg 49

OBS! Det röda är vägar för tiden!

På kartavritning av Gerd Silversparre, Storekullen, med äldre militär handritad karta som underlag, så ser man hur Lilla och Stora Hålltorp förhöll sig till varandra innan August Pettersson började den stora förvandlingen i området med uppbyggnaden av Lilla Hålltorp som bas för jordbruket och boendet och senare övertagandet av flera gårdar runt Hålltorp, bl.a. Stenhammar och Stens hemman. Kartan bör ge en bild av första halvan av 1800-talet.

(Karta avritad av Gerd Silversparre, Storekullen, förmedlad av Verna Andersson, Ljungstorp, 2013. Namnad/färgad/Rv 49 av Kent Friman.)

Kartan via Olof Cassmark till Carl Arvid Tell, Backa gård. Den utgör en del av en handritad karta som omfattar området från Skara till Billingen. Kartan är handritad av fortifikationsunderofficeren Lindgren de första åren efter 1800 (enl. påskrift) Originalen fanns 1973 på milöstaben i Skövde.

Här ser man tydligt Lilla Hålltorps och Stora Hålltorps relation till varandra och omgivande gårdar, stugor och bygd i slutet av 1700-talet. Man kan se att vägsystemet såg annorlunda ut för många av gårdarna.

(Kartan är avfotograferad vid besök hos Carl Arvid Tell Backa gård, 2013)

Stora & Lilla Hålltorps ägor möta Kronoparken Billingen - karta 1756

Klicka på bilden för att se kartan större! Ljungstorpsvägen från Lilla Hålltorp mot Ljungstorp - svagt brun linje/svart markering. (Lantmäteriet)

På karta från 1756 kan man se Stora Hålltorp omgiven av Lilla Hålltorp och Ifvarstorps gårdar i norr och Reswänstorp i söder. Detta är tiden före skiftet av Billingsliden i den stora Kronparken Billingen, som möter med sin gräns ända ner mot Ifvarstorps skattehemman och Hålltorps ägor vid Hålltorps äng. Man kan här se att Kronparken var noga med sin gränsutmärkning, då en remsa på södra sidan av Ljungstorpsvägen mitt emot Hålltorps ängar noggsamt instenats enligt följande:

"Nr: 1. Derest tätt vid en Backestufva (som skrives " **Karin Jonsdoteras tuva**") som tillkommer lilla Hålltorp nedsattes ett femstena rör Hiertsten något spitssig uppåt 1 1/2 aln lång, 1 1/2 quarter ofvan jord, dernäst vid

Nr: 2. Äfven ett femstena rör tätt vid Landsvägen från Skiöfde åt Klostret, Hiertsten rundaktig 5 quarter lång 1 1/2 ofvan jord."

Rusthålllet Stora Hålltorp karta 1758 - 3/4 mantal

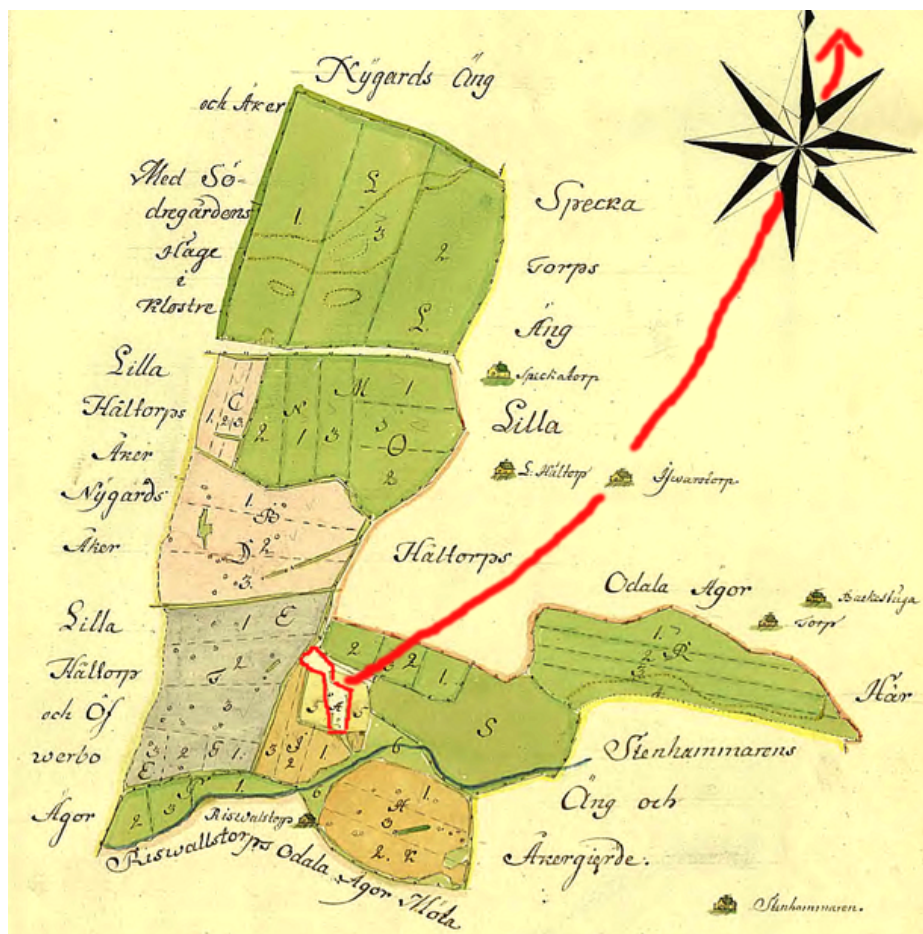
På kartan från 1758 - se nedan! - så skriver lantmätaren:

Mangårdstomten delas inte "tymedelst at ther finnes trenne huseplatsar och gården ej mera bestod än af 3/4 hemman."

Det är tydligt att det på tomtplatsen för Stora Hålltorp alltså fanns **tre bostadshus för tre familjer**, vilket också speglar sig i nedanstående utdrag ur husförhörlängden 20 år senare!

Röda markeringar inlagda där husen ligger på kartans tomplats = A.

Platsen är inte långt ifrån platsen för Tre Bäckars byggnader idag, bara något mer västerut.

Geometrisk avritning sv Stora Hålltorp 1758. A = själva tomten för husen. Riswallstorp för Resvenstorp.

Följande marknamn kan utläsas av text till kartan: **A.** Själva Tomtplatsen, **B.** Mellomgårdet, **E.** Fålehagsgårdet, **H.** Kålangårdet, **L.** Nygårdsängen, **M.** Mellumängen, **P.** Riswallstorp, **U.** Lahagen, **R.** Lilla Maden har varit bärgad av hela Rustningsstammen till hästens föda, så här delades den i 4 delar, då Olof Andersson i Stenhammarens fick bruka en del för sin del i rusthålllet, **S.** en odelt och stenig beteshage, **6.** Kålangårdets ängsvallar samslätta med Ryttaarelyckan, som på Kronoparken Billingen belägen kunde varken mätas eller delas

Geometrisk karta över Kronorusthålllet Stora Hålltorps ägor 1758 med namnutförande och med riksväg 49 inritad av Ing-Britt Holm, Varnhemsbygden 1991. Risvaldstorp står för senare namn Resvenstorp.

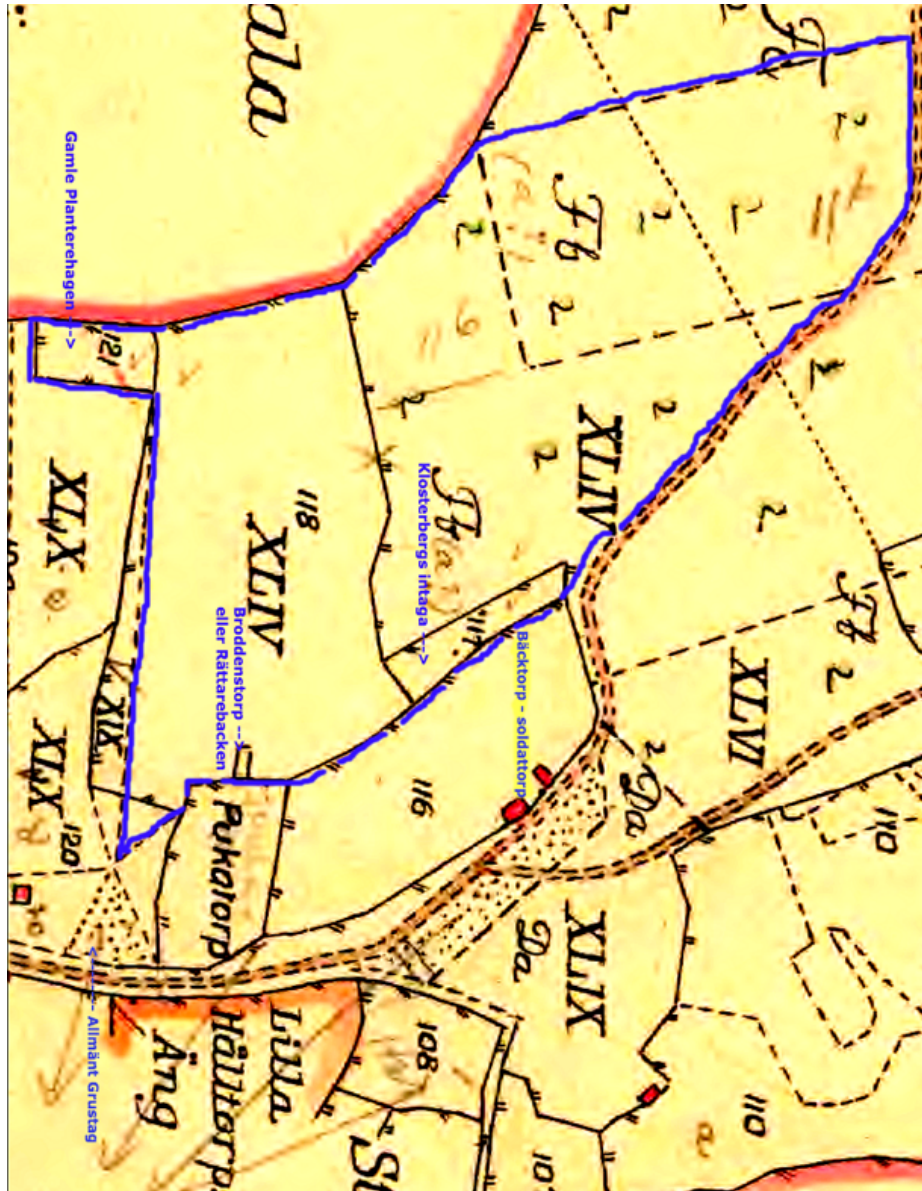

Nordstugan i Husförhörlängd 1779

Andersson	1767	1	1
Andersson	1769	1	1
Andersson	1750	1	1
Andersson	1781	1	1

Nordstugan är en trolig utläsning av skadad namnbeteckning i husförhörlängd 1779-1787. Det borde då vara det norra av de tre husen på Stora Hålltorp som kallas så. Här bor 1779 Anders Jonsson, född i Häggum 1749 och hans hustru Cajsa Linnartsdotter, född i Varola 1750 och deras dotter Maria, född i Amundtorp 1781 den 8/10. De lämnar Hålltorp för Häggum 1784.

Stora Hålltorp tillkommande ägor - Skifte Kronoparken

Kartan vänd för att visa norr rakt upp på sidan!

1803 skiftades den del av Kronoparken Billingen som kallades Billigeliderna och då tillfördes Stora Hålltorp bl a detta sammanhängande området inom den **blåa** markeringen i Ljungstorp. Den går från Flinckebacken under Späcktorp ovanför och längs med Ljungstorsvägen med Pukatorps intaga och Bäcktorps soldatboställe i söder, ut till Ljungstorsvägen i öster.

På så sätt införlivades bl a Rättarebacken (Broddenstorp) med Stora Hålltorp och ägorna kom gemensamt att benämnas Rättarebacken som ett "naturnamn" och ger nu namnet på torpet.

Klosterbergs intaga var alltså en av Kronan godkänd inhägnad på Kronoparksmark som gjorts av soldaten vid Soldatboställe Nr 331, Bäcktorp. **Anders Klosterberg** född i Högentorp 1753. Han bodde här med hustru, tre döttrar och en son enligt husförhållslängden 1779 och flyttar ut till Berg 1790. Så innan dess hade han ordnat med denna intaga, som nu 1803 förs till Stora Hålltorp som "fyllnad".

Ovanstående är karttext till kartan för skiftet av Billingeliderna - med en del av hänvisningarna på kartan ovan!

Nr 1	Stora Hålltorp 1 mantal, under					
105	Uti Byttans Torpet för 3 delar	4	1	19	1	2,000
106	af Sörbergs liden, till Byttans torpet, nyhigen utstakade mark, där i sesäknas för 3/4 delar	4 1/2		7 1/2		5,625
107	Uti Sörbergs liden ett särskildt skifte enligt prästboken	4 1/2	5	23 1/2	4	9,437
108	Et Sten af Stutningan	2	2	13		2,374
109	Fogdandens ärböter af Hålltorps intaga	4 1/2		13 1/2		9,375
110	millan landomägen och Bröddestorp, skoglös mark	2 1/2	5	8	2	6,000
111	intill landom. åt Öster 6 af 8 reusen öfveråbnad	5 1/2		4		3,667
112	Fälthugst. sig af Söckertorp	2 1/2	2	12 1/2		3,171
113	Gårdsplanterehagen	2		16 1/2		5,416
114	af Bröddestorp allu Pålarsbackens intagt	3 1/2	4	19	4	10,750
	Fyllhaga	25	25	14	13	115

Lantmätarens lilla akvarell 1794

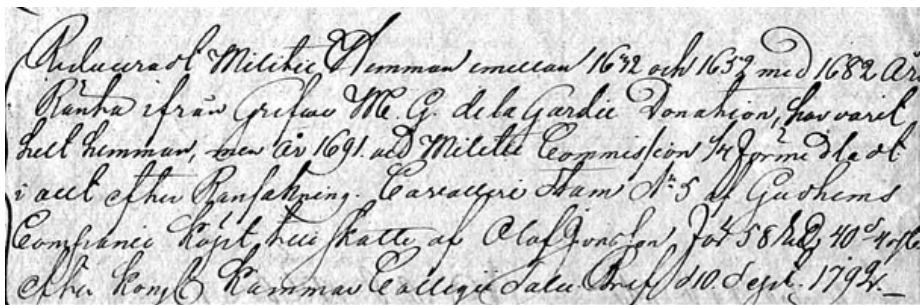

Klicka på bilden för att se den större!

På skifteskarta 1794 "Billingeliderna" från Kronoparken kan man se denna lilla akvarell på Lilla och Stora Hålltorp. Då hade Stora Hålltorp bostadsbyggnader ner mot det som är "Tre Bäcker" idag och det var två separata gårdar med boningshus. Man kan också se att Stora Hålltorps bostadsbyggnad är större än bostaden på Lilla Hålltorp enligt akvarellen.

(Lantmäteriet Historiska Kartor)

Ur specialjordeboken 1825 - Stora Hålltorp

Stora Hålltorp:

"Reducerat Militie Hemman emellan 1632 och 1659 med 1682 års ränta ifrån Grefwen M. G. de la Gardie Donation, har varit helt hemman, men år 1691 med Militie Commision 1/4 förmedlat i act efter Ransaktning. Cavalleri Stman Nr 5 af Gudhems Compagni köpt till Skatte av Olof Johansson för 58 riksdaler 40 skilling specie efter Kammarkollegij Salu Bref den 10 september 1792."

Stora Hålltorp - en kort historia

Rubriker är inlagda av Kent Friman, 2013.

Grannfejder och brukarböter

På 1750-talet ägdes **Stora Hålltorp** bl a av tingsnotarie **David Cohl** och nämndemannen **Jonas Andersson**. På tinget den 10 maj 1757 anmälde Cohl att folk anlade "stråkvägar" i gårdens ångar och begärde rättens förbud. Han ansåg att man rev ner gårdesgårdar, "gap" och grindar. Detta skedde särskilt i Stora Nyhagen, Ladugårdshagen, Mellomången, Redsvensången och Stråkgårdet mellan Hospitalskvarna och Hålltorp.

Regementskrivaren Anders Bergström som hade sitt boställe på den intillgränsande gården Redsvenstorp, hade tidigare anmält att grannarna gjorde sig genväg genom ången Åkroken samt skadade gårdesgårdar och inhägnad lövskog.

Anders Jonsson, son till Jonas Månsson i gården Uppsala, hade i sex år brukat Cohls andel i gården. Han ämnade nu upphöra med bruket. Vid den syneförrättning som hölls ålades han för "bristande byggnad och förbättring" att erlägga 147 riksdalen och 8 öre silvermynt. Han lovade att före nästkommande 1 maj, "fullkomligen istandsätta och

sig frånsyna all å stufvan anmärkta brister å tak, stenmurar och gärdesgårdar."

(Texten är i stort sett identisk med Ing-Britt Holms artikel i Varnhemsbygden 1991)

På karta ovan från **1758** - [klicka här!](#) - så anges tre tredjedelsägare av Stora Hålltorp. **1. = Jacob Jansson 2. = Nämndemannen Jonas Andersson och 3. = Notarien David Cohl.** Varje del av varje åker, gårde eller teg tycks delas på karta i nummer 1-3. Var och en skall alltså kunna bruka just sin del av åkern, gårdet eller hagen.

(Hämtat och inlagt av Kent Friman, 2013)

David Cohl, Varnhem, Skaraborgs län född 1732.
Blev Hovrättsnotarie- och likvidationskommissarie i Varnhem, Västergötland

Hovrättskommissarie/tingsrättsnotarien David Cohl och hans familj:

David Cohl, född ca 1732, död 26/9 1772 i St Hålltorp, gift med

Elisabet Billgren, född 9/2 1729 på St Hålltorp, död i lungsot 15/3 1792 i Kestad socken begravnen 25/3.

Barn Johanna Magdalena, f 7/10 1754 samt **Margareta (Greta) Cohl**, född 6/10 1756, St Hålltorp.

(Död- och begravningsbok för Kestad, samt ur Smedsrötter <http://www.genealogi.se/smed/efterl.html>)

Ett år efter Davids död kunde man läsa följande i

Posttidningen 1773-08-12:

Härmed kungöres, att all de, som veta sig vara ägare till lagliga fordringar efter assisterande **HofrättsCommissarien David Cohl i Stora Hålltorp i Skaraborgs Län, Walla Härad och Klostrets Sökn**, behagade den 3 nästkommande Augusti på berörde ställe befinteligen anmäla de samma ock bevis för fordringarnas behörighet til Sterbhusett insända, på det Utredaren af detta Sterbhus: därigenom erhålla den hittills saknade kunskap om Husets tilstånd i anseende til de skulder, som assisterande Commissarien sig i livstiden kan hafwa åsamkat, och derefter gifwas tilfälle att pröfwa, huruvida Sterbhusets förmögenhet tilsäger, at samteliga Borgenärerne förnöja kunna, eller Egendomens afträdande, sedan Enkan enligt lag och Kongl. Förordningar, fått »värja sin Lott och Arfwejord derifrån nödvändig blifwer.

([Kungliga Biblioteket](#) - tidig variant av dagens Post- och Inrikes Tidningar)

Några notering kring Stora Hålltorp under 1700-talet

1749 den 3712 mördades soldaten Lars Lerstig i Varnhems socken av Olof Pehrsson i Stora Hålltorp.

1750 Mördaren Olof Pehrsson, Stora Hålltorp, 26 år gammal halshöggs den 26 oktober i Wallen och lades afsides i Varnhems kyrkogård.
(Alf Brage, Ljungstorp)

Något om ägarna till Stora Hålltorp i slutet av 1700-talet

Ägarförhållandena den sista delen av 1700-talet

År 1778 ägdes Stora Hålltorp till en fjärdedel vardera av Olof Jonsson och Stina Wettergren, hennes son Sven Wettergren ägde 1/12-del. Vem som ägde resterande tredjedel av gården framgår inte av det föreliggande rätttegångsprotokollet.
(Ur artikeln i Varnhemsbygden, 1991 - Ing-Britt Holm)

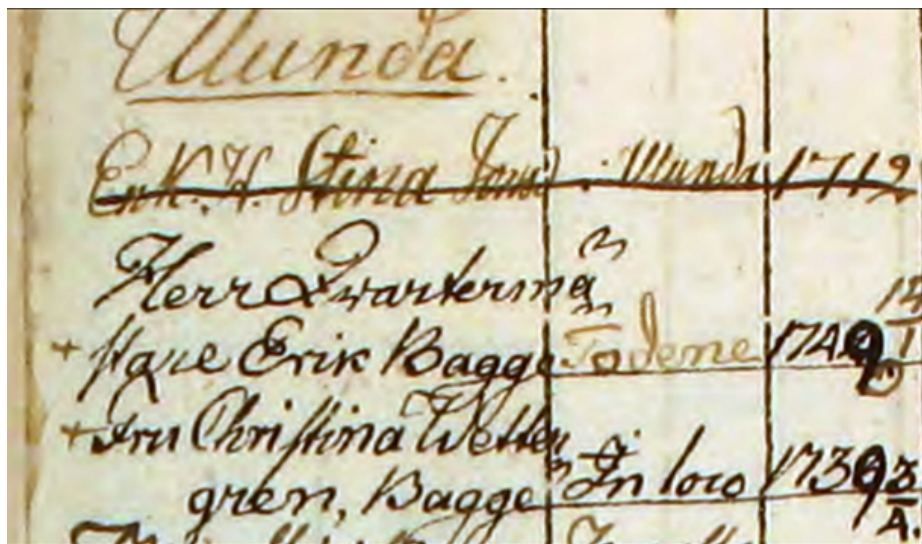
Några av Stora och Lilla Hålltorps olika ägare har därefter gift sig samman genom att dottern till David Cohl, **Greta Cohl**, Lilla Hålltorp, och sonen till Stina Wettergren, **Sven Wettergren**, Stora Hålltorp, som nu bor här 1779.

Modern till Sven, änkan **Stina Wettergren**, en av ägarna till Stora Hålltorp, är 1779 skriven på granngården **Stenhammar** med några drängar och pigor och flyttar till Ulunda 1780 och tar med sig drängen. Där var hon född. Hon gifte sig nu en andra gång med en Herr Erik Bagge född i Todene 1749, 15/1 som flyttade in samma år från Ransberg och hon fick nu namnet Fru Christina Wettergren Bagge och var född på Ulunda 1739, 3/4.

Stora Hålltorp har nu ett anseeligt hushåll med (del)ägarfamilj samt två bondfamiljer skrivna på gården och ett rejält antal drängar och pigor samt någon inhyses.
(Inlagt av Kent Friman, 2013)

Olof Jonsson köpte hela hemmanet den september 1792 av kronan för 58 dalet och 40 skilling specie.

En av Stora Hålltorps delägare - gifte sig Christina Wettergren Bagge

(Husförhållanden 1779-1787 - Dokumentbild med tillstånd av ArkivDigital - www.arkivdigital.se)

Modern till Sven, änkan **Stina Wettergren**, vid tiden delägare och bodende med familj på Stora Hålltorp, är 1779 skriven på granngården **Stenhammar** med några drängar och pigor. Hon flyttar till Ulunda 1780 och tar med sig drängen. Där var hon född 1739, 3/4.

Hon gifte sig nu en andra gång 1780 med en **Herr Qwartersmästare Erik Bagge** född i Todene 1748, 15/1 som flyttade in samma år från Ransberg och hon fick nu namnet **Fru Christina Wettergren Bagge**.

Kvartermästare var före 1835 en militär grad i kavalleriet.

Ur adelsvapen.com:

Erik Bagge, född 1748-01-05. Korpral vid livregementet till häst 1775-06-01. Kvartermästare. Död 1812-05-18 Ullunda. Gift 1780-09-29 med **Christina Olofsdotter** i hennes 2:a gifte (gift 1:o med trumpetaren Erik Wettergren). Hon föddes 1739-04-03 och dog 1812-06-09 på Ullunda. Dotter av Olof Jonsson och Stina Jonsdotter.

Eriks föräldrar:

Leonard Bagge, (son av Anton Johan), till Kylsäter i Färgelanda socken, Älvsborgs län, född 1703. Levde utan tjänst på sin egendom. Död där 1759-03-07. Gift 1735-06-23 Bryne med **Brita Margareta Ahlefelt**, född 1717. Död 1773-09-02. Dotter av översten Johan Ahlefelt, och hans 2:a fru, Brita Margareta Drakenberg.

(Inlagt av Kent Friman, 2013 - hämtat från - http://www.adelsvapen.com/genealogi/Bagge_af_S%C3%B6derby_nr_147)

Adliga ätten BAGGE AF SÖDERBY nr 147

Sven Pedersson Bagge, (son av Peder, se adliga ätten Bagge af Berga nr 118), till Söderby (nu Sörby) i Örtomta socken, Östergötlands län. Ånyo adlad av konung Johan III 1590-04-08, och erhöill till vapen halvannan försilvrad Sparre med ett grönt sjöblad därunder i blått fält, förmodligen till skillnad från det vapen, hans avlivade farbroder Bengt Bagge fört. Anförare i Österbotten emot ryssarna 1591. Hövudsman i hertig Carls armé vid belägringen av Kalmar slott 1599. Häradshövding i Norra och Södra Möre härad samm. å. 30/5. Gift med **Christina Olofsdotter Stake**.

(Hämtat från -

Vapensköld Bagge Nr: 147

http://www.adelsvapen.com/genealogi/Bagge_af_S%C3%B6derby_nr_147)

Stina Olofsdotter, gift 1:a gången med trumpetaren Erik Wettergren och 1/4-delsägare av Stora Hålltorp gifte sig 2:a gången **adligt med Erik Bagge** och de flyttade till Ullunda 1780.

(Hämtat och inlagt av Kent Friman, 2013)

Boende på Stora Hålltorp 1779

Husförhörslängden 1779 (den första husförhörslängden) **skriver följande boende på Stora Hålltorp:**

Herr **Sven Wettergren**, född 1749 i Holmestad
Fru **Greta Cohl**, född 1756 på St Hålltorp
Dotter Lisa Greta, född 1777, 16/2 på St Hålltorp
Dotter Maria Cajsa född 1779, 28/2 på Stora Hålltorp
Dotter Sara Stina född 1780, 23/2 på Stora Hålltorp
Dotter Lena Caisa född 1781 på Stora Hålltorp

Dräng Lars Jonsson, född i Klostret 1747 flyttade in **1779** från Höglunda
Piga Maria Svensdotter, född 1754 i Sandtorp flyttade in 1778 från Synnerby och ut **1788** till Ledsjö
Flickan Stina Larsdotter född 1764 i Klostret flyttade ut **1780** till U. Ullunda
Pigan Brita Persdotter född 1762 i Skarje flyttar ut **1782** till Bostorp
Dräng Erik Petersson född 1759 flyttar ut **1782** till Ullunda

Bonden **Lars Jansson** född i Broddetorp 1758 flyttade in 1786 från Broddetorp
Maria Andersdotter född 1760

Bonden **Peter Olofsson** född 1748 i Björsgården
Hustru **Lisa Petersdotter** född 1758 i Pickabacken
Son Peter född 1780, 14/10 på Stora Hålltorp
Dotter Margareta född 1783, 22/11 på Stora Hålltorp

Stina Svensdotter född 1767 i Amundstorp flyttar ut **1785**

Flickan Maria Andersdotter född 1767, 24/2 flyttar ut **1781** till Ullunda

I Nordstugan bor;

Anders Jonsson född 1749 i Häggum flyttar **1784** till Häggum med familjen

Hustru Cajsa Einarsdotter född 1750 i Varola
Dotter Maria född 1781, 8/10 i Amundstorp

Inhyes född i Häggum 1768 flyttar **1783** till Piparetorp

År 1785 bor det 13 personer inklusive barn på Stora Hålltorps huvudgård - fördelat på tre familjer!

Blandat ägande av Stora Hålltorp, Redsvenstorp, Lilla Hålltorp, Stenhammar och Sten

Släktrationer och gemensamt rusthåll

Redan under 1700-talet fanns starka släktbindningar och andra relationer mellan de olika ägarna av alla de kringliggande gårdarna Stora och Lilla Hålltorp, Sten och Stenhammar. De ingick förstås i Hålltorps rote och hade därför också gemensamma åtaganden.

David Cohl hade ägarandelar i både Stora och Lilla Hålltorp och var inblandad i många av de tvister och släktskapsförhållanden som fanns runt de båda gårdarna. Svågern Anders Gudmundsson var som delägare inblandad i många av de affärer som reddes ut vid tinget.

Stora Hålltorp rusthåll Nr 5 vid Västgöta Regemente tillsammans med Stenhammaren:

Kostnaderna för rusthålllet nr 5 vid Västgöta Regemente skulle delas lika mellan de olika intressenterna. År **1769** fodrade handlanden Lars Hallberg från Borås betalning för ett sto som han levererat till rusthålllet. Cohl hade redan betalt sin andel med 67 daler och 16 skilling. Gudmundsson hade avbetalat 30 daler. Han och Jonas Andersson, delägare i Stora Hålltorp samt Jonas i Stenhammaren lovade att snarast betala. Gudmundsson var inte närvarande vid tinget - han hade ramlat ner från ett tak och skadat sig illa.

Rusthålllet höll ryttaretorp, nuv. **Stenslund**, och ryttare för regementet, vilken också var torpdagsverkare gårdarna.

Stora Hålltorp var också i grunden rusthållare av **Pipare Bostället Redsvenstorp** vid den här tiden!

Olof Jonsson köpte hemmanet Stora Hålltorp den september 1792 av kronan för 58 dalet och 40 skilling specie.
(Uppgift från Alf Brage, Ljungstorp, förmedlad av Verna Andersson, 2013)

Stora Hålltorp en rejäl gård med många hus och ekonomibyggnader

1803 utbjöds genom länskungörelse Johannes Larssons 1/4-del av Stora Hålltorp, som tagits i mät för skuld. Auktion skulle hållas den 10 mars. Fastigheten ägde försvarlig åbyggnad, säger kungörelsen. Utsädet på gårdsandelen beräknades till 30 skäppor spannmål. Vid medelmåttig väderlek erhöles 30 stackar hö. Varmed 8 nötkreatur, 2 hästar och 6 får kunde vinterfodas

(Texten bygger helt på artikel i Varnhemsbygden 1991, Ing-Britt Holm)

Man kan av mantalslängden förstå att Olof Jonsson kom att köpa även den resterande delen av Stora Hålltorp.
(Kommentar Kent Friman, 2013)

Den sista anteckningen i Husförhörlängden om Stora Hålltorp separat - de sista boende vid mangården

Make **Olof Jonson** född i Falköping 1743 - **död 1830**
Hustrun **Christina Palmdotter** född i Warnhem 1777 - flyttar **1830**
till Redsvenstorp

(Husförhörlängd 1815-1836 - bild med tillstånd av ArkivDigital - www.arkivdigital.se)

Pigan Maria Jonsdotter född i Sjogestad 1789, 18/8 - flyttar in 1814 från Pickagården och ut **1816** till Hästhagen
Pigan Brita Andersdotter född i Sköfde 1786, 18/7 - flyttar in 1815 från Simmergården och ut **1816** till Prästegården
Dräng Johannes Eriksson född i Westorp 1786, 7/9 - flyttar in 1815 från Pickagården och ut **1816** till Hästhagen
Dräng Israel Johansson född i Sköfde 1792, 27/4 - flyttar in 1815 från Segerstadoch ut **1816** till Segerstad
Dräng Sven Johansson född i Sköfde 1793, 15/12 - flyttar in 1816 från Sköfde och åter **1816** till Sköfde
Dräng Anders Pettersson född i Häggum 1795, 13/3 - flyttar in 1816 från Häggum och ut **1819** till Lilla Hålltorp
Dräng Anders Andersson född i Wing 1794, 27/3 - flyttar in 1816 från Kjerretorp och ut **1818** till Broddetorp
Pigan Stina Ambjörnsdotter född i Lundby 1792, 4/3 - flyttar in 1816 från Hammars qvarn och ut **1818** till Broddetorp
Pigan Catharina Andersdotter född i Häggum 1795, 16/2 - flyttar in 1816 från Stenhammaren och ut **1818** Solberga
Dräng Jonas Gabrielsson född i Häggum 1790, 10/6 - flyttar in 1818 från Hammars Qvarn och ut **1820** till Lilla Hålltorp
Pigan Stina Jonsdotter född i Wing 1785 - flyttar in 1818 från Hammars qvarn och ut **1820** till under Dotersbo Lundby
Dräng Sven Pehrsson född i Falköping 1796, 2/9 - flyttar in 1819 från ~~Lundby~~
Pigan Inga Ericsson född i Sköfde 1793, 2/1 - flyttar in 1819 från Hene och ut **1820** till Lilla Hålltorp
Dräng Johannes Nilsson född i L. xxxx 1797, 6/7 - flyttar in 1820 från Lilla Hålltorp och ut **1822** till Jönköping
Pigan Anna Jacobsdotter född xxxx 1801, 25/3 - flyttar in 1820 från Simmesgården och ut **1822** till Lilla Hålltorp
Pigan Catharina Andersdotter född i Häggum 1795, 16/2 - flyttar in 1820 från Solberga och ut **1822** till obestämt
Dräng Lars Johansson född i Warnhem 1797, 14/1 - flyttar in 1821 från Upsala och ut **1822** till Klockaretorpet
Pigan Cajsa Olofsdotter född i Vässtorp 1791, 6/2 - flyttar in 1821 från xxxx och ut **1824** till Sköfde
Dräng Jonas Olofsson född i Sjogestad 1802, 1/11 - flyttar in 1822 från Stenstorp och ut **1824** till Häggum
Dräng Lars Johansson född i Wing 1804, 24/4 - flyttar in 1822 från Väberga och ut **1823** till Ving
Flickan Maria Carlsdotter född i Wättilösa 1798 - flyttar in 1822 från Lilla Hålltorp och ut **1824** till Berg
Dräng Anders Larsson född i Häggum 1802, 14/9 - flyttar in 1823 från Häggum och ut **1824** till Löthen
Dräng Johannes Svensson född i Warnhem 1804, 4/4 - flyttar in 1824 från Ambjörntorp och ut **1826** till Berg
Dräng Bengt Carlsson född i Stenum 1801, 20/10 - flyttar in 1824 från Kjerretorp och ut **1827** till Kyrkebo
Pigan Lean Andersdotter född i Wing 1804, 17/4 - flyttar in 1824 från Håkansgården och ut **1826** till Berg
Pigan Ingrid Jonsdotter född i Warnhem 1800, 22/4 - flyttar in 1824 från Sköfde och ut **1826** till Ambjörntorp
Pigan Greta Andersdotter född i Warnhem 1801, 1/4 - flyttar in från inhyses Lindqvists änka Stora Hålltorp

Pigan Maria Larsdotter född i Stenstorp 1800, 14/3 - flyttar in 1826 från Häggum och ut **1827** åter till Häggum
 Pigan Stina Jacobsdotter född i xxxx 1801, 25/3 - flyttar in 1826 från Torp och ut **1828** till Öfverbo
 Pigan Anna Larsdotter född i Lundby 1803, 14/6 - flyttar in 1827 och ut **1829**
 Dräng Gustaf Andersson född i Berg 1807, 7/9 - flyttar in 1827 från Bro ut **1829** till Kjerretorp
 Dräng Jonas Pettersson född här 1803, 14/12 - flyttar in 1827 från Højentorp och flyttar ut **1828**
 Dräng Lars Pettersson född Stora Hålltorp 1807, 3/10 flyttar in 1828 från Kykrebo och ut **1829** Öfverstegården
 Pigan Maria Larsdotter född i Stenstorp 1800, 14/3 - flyttar in 1829 från Öfverbo och ut **1829** till Berg
 Pigan Stina Perhsdotter född i Häggum 1806, 4/1 - flyttar in 1829 från Häggum och ut **1829** åter Häggum
 Dräng Abram Jansson född i Lundby 1803, 14/6 - flyttar in 1829 från Amundstorp och ut **1830** till Lilla Kullen
 Pigan Maja Nilsdotter född i Skarke 1804, 21/2 - flyttar in 1829 från Mellomgården och ut **1830** Resvenstorp
 Pigan Ingrid Jonsdotter född i Skarke 1800, 22/3 - flyttar in 1829 från Svarfvarebacken och ut **1830** till Højentorp

38 pigor/drängar har flyttat in och ut på gården mellan 1816 - 1830!
1830 hade alla lämnat Stora Hålltorp!!

Den siste separate ägaren Olof Jonsons sista namnteckning 1830

Underskriften av Rågångsfäställelsen för Pipare Bostället Resvenstorp - [se hela dokumentet här!](#) - den 15 mars 1830 av Olof Jonson, "Själff Hället i Pennan". Noten var särskilt nödvändig, eftersom Olof troligen var döende vid undertecknandet. Han hade inte året innan kunnat närvara vid förrättningen på sin egen gård, Stora Hålltorp. Namnteckningen bevitnades av A. G. Fredholm och Anders Andersson i Klåstret.

Enligt Alf Brage skulle det ha funnits en hälftenägare så sent som 1820 enligt notering på lapp ovan!

Copyright Ljungstorpprojektet, Verna Andersson © 2013 Webbansvarig; Kent Friman - kontakt via Kontaktformuläret under rubriken: Kontakt
 Sidan använder cookies.

Släkten Pettersson ägare och brukare i 4 generationer från 1844 - satsar på Lilla Hålltorp som plats för Hålltorps gemensamma byggnader

Fr o m 1836 års husförhörlängd skrivs Lilla och Stora Hålltorp samman som en gård. Ägarna, Regementspastorn Andrén och hans fru, var de sista som bodde i mangårdsbyggnaderna för Stora Hålltorp innan **Arvid Pettersson** 1844 tog över gården och flyttade in i Lilla Hålltorps mangårdsbyggnader.

1836-39 registreras som ägare för Stora och Lilla Hålltorp Regementspastorn **L. Andrén**, född i Sköfde 1788 2/12. Gift med **Margareta Elisabeth Andrén** född i Ljunga 1779, 24/12. De flyttar 1839 till Wilske Klefva.

Lilla Hålltorps mangårdsbyggnader beskrevs vid försäljningen 1834 till Regementspastorn Andrén som "ägandes en försvarlig åbyggnad för ståndspersoner och har en av de vackraste situationer inom naturen för övrigt rikt prydd ort." Inte undra på att den gemensamma ägaren Pettersson senare satsade sin framtida byggnation här!

Anders Pettersson köpte 1844 in Stora och Lilla Hålltorp och så småningom hamnade även hemmanen Sten och Stenhammar m. fl. gårdar under samma ägare - se vidare under avsnittet [A. 6 Lilla Hålltorp](#).

Stora Hålltorps byggnader försvinner helt

Stora Hålltorps mangård och ekonomibyggnader är helt utraderade inför 1870 års karta och har troligen monterats ner och använts för byggandet av nya enormt stora ekonomibyggnader på Lilla Hålltorps läge.

De nya ägarna satsade all byggnation av hus och ekonomibyggnader vid platsen för Lilla Hålltorp vid Ljungstorpssvägen, dåvarande Skövdevägen fram till 1870.

1888 uppfördes det gemensamma Hålltorps "nya" mangårdsbyggnad av Per August Pettersson, son till Anders Pettersson den förste ägaren inom släkten Pettersson. Inför detta hade redan Stora Hålltorps mangårds- och ekonomibyggnader borttagits till den grad att de inte finns med på 1870 års karta överhuvudtaget. Troligt användes dessa byggnader som byggmaterial i de nya byggnader som uppfördes efter hand vid platsen för Lilla Hålltorp - inte minst den jättelika ladugård i U-form som kom till och som syns på 1877 års karta här ovan - [klicka här!](#)

(Texten bygger helt på artikel i Varnhemsbygden 1991, Ing-Britt Holm)

Se vidare om Hålltorps historia under **A.6 Hålltorp Lilla - Hålltorp** - [klicka här!](#)

Materialsida för inläggning - [klicka här!](#) Kräver lösenord!